

Петро СУК

д.е.н., професор,

Відокремлений підрозділ Національного університету

біоресурсів і природокористування України

“Ніжинський агротехнічний інститут”,

м. Ніжин, Україна

РОЗПОДІЛ ВИТРАТ МАЙБУТНІХ ПЕРІОДІВ МЕТОДАМИ ЗМЕНШЕННЯ ЗАЛИШКОВОЇ ВАРТОСТІ

На підприємствах є витрати, що здійснені у поточному періоді, але відносяться до наступних періодів. Це витрати майбутніх періодів (далі – ВМП). Вони мають бути пов'язані з доходами, що будуть отримані у майбутніх періодах.

Відповідно до ПСБО 16 “Витрати” якщо актив забезпечує одержання економічних вигод протягом кількох звітних періодів, то витрати визнаються шляхом систематичного розподілу його вартості між відповідними звітними періодами [1]. ВМП є активом і відображаються у Балансі (Звіті про фінансовий стан) у статті 1170 “Витрати майбутніх періодів”.

Порядок розподілу ВМП законодавчими і нормативно-правовими документами не визначений. Для розподілу ВМП можна використовувати методи амортизації необоротних активів, зокрема, методи амортизації зменшення залишкової вартості.

У світовій практиці відомі такі методи амортизації зменшення залишкової вартості, які можуть бути використані для розподілу ВМП:

1. Метод 125% зменшення залишкової вартості, за яким річна сума ВМП визначається як добуток залишкової суми ВМП на початок звітного року або початкової суми ВМП на дату початку розподілу ВМП та річної норми розподілу ВМП, яка обчислюється, виходячи із строку розподілу ВМП, помножена на 125%;

2. Метод 150% зменшення залишкової вартості, за яким річна сума ВМП визначається як добуток залишкової суми ВМП на початок звітного року або початкової суми ВМП на дату початку розподілу ВМП та річної норми розподілу ВМП, яка обчислюється, виходячи із строку розподілу ВМП, помножена на 150%;

3. Метод 175% зменшення залишкової вартості, за яким річна сума ВМП визначається як добуток залишкової суми ВМП на початок звітного року або початкової суми ВМП на дату початку розподілу ВМП та річної норми розподілу ВМП, яка обчислюється, виходячи із строку розподілу ВМП, помножена на 175%;

4. Прискореного зменшення залишкової вартості (або метод 200% зменшення залишкової вартості), за яким річна сума ВМП визначається як добуток залишкової суми ВМП на початок звітного року або початкової суми ВМП на дату початку розподілу ВМП та річної норми розподілу ВМП, яка обчислюється, виходячи із строку розподілу ВМП, і подвоюється;

5. Метод 300% зменшення залишкової вартості, за яким річна сума ВМП визначається як добуток залишкової суми ВМП на початок звітного року або початкової суми ВМП на дату початку розподілу ВМП та річної норми розподілу ВМП, яка обчислюється, виходячи із строку розподілу ВМП, помножена на 300% [2; 3; 4].

Наприклад. Витрати, що відносяться до майбутніх періодів становлять 50000 грн. Їх потрібно розподілити протягом трьох років. Розподілимо їх за методом 175% зменшення залишкової вартості.

Річна сума амортизації за методом 175% зменшення залишкової вартості визначається за формулою:

$$PCPBM\text{П} = PCPBM\text{П} \times PNPBM\text{П}, \text{ де:}$$

PCPBMП – річна сума розподілу ВМП;

PCPBMП – початкова сума розподілу ВМП;

PNPBMП – річна норма розподілу ВМП.

Річна норма розподілу ВМП = 100%: $n \times 1,75$, де n – кількість років корисного використання об'єкта.

Річна норма розподілу ВМП становить 58,3% ($100\% : 3$) $\times 1,75 = 58,3\%$.

Розрахунок суми розподілу ВМП по роках показано в таблиці 1.

Таблиця 1

Розрахунок суми розподілу ВМП за методом 175% зменшення залишкової вартості

Рік	Початкова сума розподілу ВМП, грн	Річна норма розподілу ВМП, %	Річна сума ВМП, грн
1	50000	58,3	29150
2	20850	58,3	12156
3	8694	–	8694
x	Разом	x	50000

Щоб узнати місячну суму ВМП, потрібно річну суму ВМП поділити на 12. А щоб узнати щоденну суму ВМП, потрібно річну суму ВМП поділити на 365.

Дані методи можна також використовувати для розрахунку розподілу ВМП по місяцях. В такому випадку замість років у таблиці 1 проставляється кількість місяців. Розрахунок проводиться аналогічно як і за роками.

Отже, підприємство може вибрати будь-який метод амортизації зменшення залишкової вартості для розподілу ВМП. Про це необхідно зазначити в обліковій політиці підприємства.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затверджено наказом Міністерства фінансів України 31 грудня 1999 р. № 318, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 січня 2000 р. за № 27/4248. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”, затверджено наказом Міністерства фінансів України 27 квітня 2000 р. № 92, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 травня 2000 р. за № 288/4509. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 “Основні засоби”. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014.

4. Положення по бухгалтерському обліку 6/01 “Облік основних засобів”, затверджено наказом Міністерства фінансів Російської Федерації 30 березня 2001 р. № 26н, зареєстровано в Міністерстві юстиції Російської Федерації 28 квітня 2001 р. № 2689. – Режим доступу : <http://www.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc&base=LAW&n=199487&fld=134&dst=100011,0&rnd=0.7550347104001115#04149534261205524>.